

Frontiers in tax

Edycja polska

Czerwiec 2020

W tym numerze:

- Ulgi podatkowe przewidziane w Ordynacji podatkowej w czasach COVID-19
- Zawieszenie biegu terminów procesowych w czasie trwania epidemii – nie zawsze stosowane w praktyce
- Proceduralne aspekty wsparcia antykryzysowego dla przedsiębiorców
- Cyfryzacja komunikacji z organami administracji publicznej
- Projekt nowej Ordynacji podatkowej

KPMG.pl

W tym numerze

Wstęp

5

Ulgi podatkowe przewidziane w Ordynacji podatkowej w czasach COVID-19

7

Zawieszenie biegu terminów procesowych w czasie trwania epidemii – nie zawsze stosowane w praktyce

10

Proceduralne aspekty wsparcia antykryzysowego dla przedsiębiorców

15

Cyfryzacja komunikacji z organami administracji publicznej

19

Projekt nowej Ordynacji podatkowej

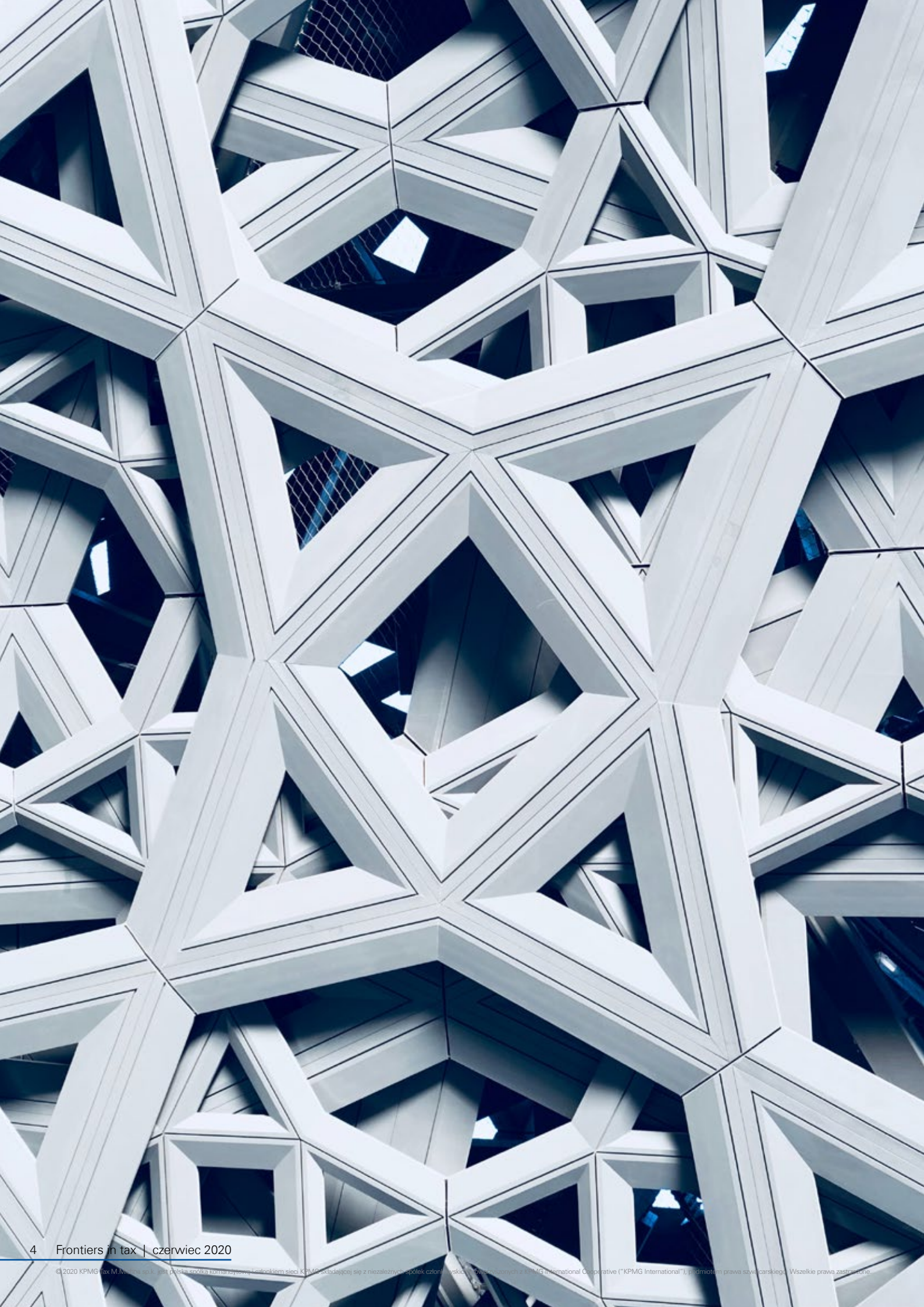
22

Publikacje KPMG

26

Kontakt

27

Wstęp

Dariusz Malinowski

Partner,
szef zespołu ds. postępowań
podatkowych i sądowych
w KPMG w Polsce

Stan epidemii wirusa SARS-CoV-2 powodującego COVID-19 wprowadzony na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 491) stanowi dla przedsiębiorców poważne wyzwanie w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej. Wielu z nich odnotowuje znaczny spadek dochodów, co w efekcie może prowadzić do problemów z płynnością finansową oraz terminowym regulowaniem należności publicznoprawnych.

Trudności dotyczą wielu branż, a także wielu sektorów gospodarki. Jak wynika z prognoz ekonomicznych epidemia będzie oddziaływała na gospodarkę wieloaspektowo, a jej efekty mogą być odczuwane długofalowo.

W niniejszym wydaniu przedstawiamy rozwiązania, które mogą pozwolić na ograniczenie wpływu pandemii na

sytuację finansową przedsiębiorców. W tym te przewidziane w tzw. Tarczach Antykryzysowych czy to w zakresie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych czy też wsparcia finansowego, z którego mogą skorzystać przedsiębiorcy. Nie wszystkie rozwiązania przewidziane w tzw. Tarczach Antykryzysowych były jednak stosowane w praktyce co odczuli przedsiębiorcy zwłaszcza w zakresie iluzorycznego niekiedy wstrzymania oraz zawieszenia biegu terminów procesowych i sądowych.

Niezależnie od stanu epidemii trwają prace nad projektami ustaw mających istotne znaczenie dla podatników. Jednym z najważniejszych jest projekt nowej Ordynacji podatkowej oraz ustawy o doręczeniach elektronicznych wprowadzający elektroniczną komunikację między obywatelem a państwem.

Życzymy przyjemnej lektury!

Ulgi podatkowe przewidziane w Ordynacji podatkowej w czasach COVID-19

Ordynacja podatkowa przewiduje możliwość wnioskowania do organu podatkowego o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, które mogą polegać w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku, rozłożeniu płatności podatku na raty, lub umorzeniu w całości albo w części zaległości podatkowej.

Ulgi podatkowe wynikające z Ordynacji podatkowej

W celu skorzystania z ulgi niezbędne jest złożenie wniosku przez podatnika (płatnika lub inkasenta). A zatem, postępowanie w zakresie przyznania ulgi podatkowej jest klasycznym przykładem postępowania wnioskowego, w którym to strona jest inicjatorem postępowania. Tym samym, nawet gdy organ podatkowy widzi, że strona znajduje się w złej sytuacji finansowej lub życiowej, to nie ma kompetencji, by wszcząć postępowanie w zakresie udzielenia ulgi.

Udzielenie ulgi powinno być uzasadnione ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. We wniosku strona powinna wskazać konkretne okoliczności i załączyć dowody, które świadczą o jej trudnej sytuacji oraz uzasadniają przyznanie ulgi. Dodatkowo, ulgi dla przedsiębiorców stanowią, co do zasady, pomoc publiczną, której udzielenie wymaga zachowania odpowiednich procedur i podlega limitom kwotowym.

Ustawodawca nie zdefiniował co należy rozumieć pod pojęciami: ważny interes podatnika lub interes publiczny. W literaturze wskazuje się, że przez „interes podatnika” rozumie się niezależne od woli podatnika, nadzwyczajne bądź losowe przypadki uniemożliwiające zapłatę podatku. Jest to zatem nieokreślone spectrum rozmaitych gospodarczych lub społecznych przyczyn, dla których strona występuje o ulgę podatkową, które co do zasady, powinny być niezależne od jej woli i wynikać

z czynników nadzwyczajnych. Należy zauważyć że przyczyny te będą różne, w zależności od tego czy podatnik jest osobą fizyczną, czy prawną. W przypadku interesu publicznego należy mieć natomiast na uwadze respektowanie wartości wspólnych dla całego społeczeństwa lub danej społeczności lokalnej, takich jak: sprawiedliwość, bezpieczeństwo, zaufanie obywateli do organów władzy publicznej czy sprawność działania aparatu państwowego itp.

Co istotne, organ podatkowy rozstrzygając wniosek strony, wydaje decyzję, którą podejmuje w ramach tzw. swobodnego uznania administracyjnego. Oznacza to, że organ podatkowy jest zobligowany do ustalenia, czy w danej sprawie występuje przesłanka ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego, niemniej nawet ustalenie, że jedna, lub nawet obie te przesłanki, są spełnione, nie obliguje organu podatkowego do wydania pozytywnego dla wnioskodawcy rozstrzygnięcia.

Tym samym organ wydając rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o udzielenie ulgi może wydać decyzję pozytywną, o udzieleniu ulgi, albo negatywną o odmowie jej udzielenia. Może także wydać decyzję, na mocy której udzieli ulgi wnioskodawcy, ale w innym zakresie niż wnioskowana przez stronę. Od decyzji organu wnioskodawca może odwołać się do organu II instancji, a następnie złożyć skargę do właściwego sądu administracyjnego.

Udzielenie ulgi wiąże się z koniecznością uiszczenia tzw. opłaty

prolongacyjnej, która kalkulowana jest na analogicznych zasadach jak odsetki za zwłokę od kwot objętych ulgą i wynosi obecnie 4%.

Wskazać należy, że w praktyce uzyskanie przez podatnika którejkolwiek z omawianych ulg podatkowych jest niezwykle trudne. Organy podatkowe podchodzą bowiem bardzo rygorystycznie, dokładnie weryfikując składane przez podatników wnioski pod względem spełnienia przesłanek do udzielenia ulgi. Organy podatkowe najczęściej pozytywnie rozpatrują wnioski, których przedmiotem jest rozłożenie płatności na raty lub odroczenia terminu płatności. Natomiast jedynie w wyjątkowych sytuacjach organy podatkowe rezygnują z należnych zobowiązań podatkowych, umarzając zaległości podatkowe.

COVID-19 wpłynął na przyznawanie ulg podatkowych

W związku z pojawieniem się wirusa COVID-19 wprowadzono wiele obostrzeń i ograniczeń, które utrudniły lub nawet uniemożliwiły prowadzenie działalności gospodarczej, a więc realizowanie przez podatników bieżących obciążeń podatkowych zostało bardzo utrudnione.

W takiej sytuacji, ulgi podatkowe wydają się najbardziej naturalną pomocą dla przedsiębiorców, szybką i łatwą do zastosowania, niewymagającą zmian w przepisach. Dodatkowo ustawodawca zmniejszył wymogi formalne dla składanych wniosków oraz zwiększył limity pomocowe w ramach których ulgi nie są kwalifikowane jako pomoc

Ulgi podatkowe wydają się najbardziej naturalną pomocą dla przedsiębiorców, szybką i łatwą do zastosowania, niewymagającą zmian w przepisach.

publiczna. Wprowadzono także zasadę, że udzielenie ulgi w związku z COVID-19 nie jest objęte opłatą prolongacyjną.

W rezultacie organy podatkowe, bardziej liberalnie podchodzą do wniosków o ulgi podatkowe, w których podatnicy powołują się na trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej w związku z epidemią COVID-19. Dotyczy to w szczególności ulg w postaci odroczenia terminu płatności podatku, lub też rozłożenia na raty, gdyż udzielenie pomocy tego typu nie oznacza rezygnacji przez budżet z należnych środków, a jedynie przesuwania terminu płatności podatku. Weryfikacja wniosków w tym zakresie ogranicza się do niezbędnego minimum, w zasadzie do potwierdzenia czy sytuacja finansowa podatnika uległa pogorszeniu. Innymi słowy, organy podatkowe zakładają, że obecna sytuacja podatników jest zła i zarówno ważny interes podatników, jak i interes publiczny, uzasadnia udzielenie ulgi.

Co dalej?

W naszej ocenie zliberalizowanie podejścia przez organy podatkowe w zakresie przyznawania ulg podatkowych jest działaniem jak najbardziej właściwym. Także legislacyjne rozwiązania, o charakterze tymczasowym, jak ograniczenie regulacji dotyczących pomocy publicznej i zaniechanie poboru opłaty prolongacyjnej należy ocenić pozytywnie.

Niemniej jednak, w związku z sukcesywnym odmrażaniem polskiej gospodarki można się spodziewać, że organy podatkowe powrócą stopniowo do wcześniejszej praktyki, zgodnie z którą przyznawanie ulg podatkowych ma charakter wyjątkowy.

Oskar Wala

menedżer w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce

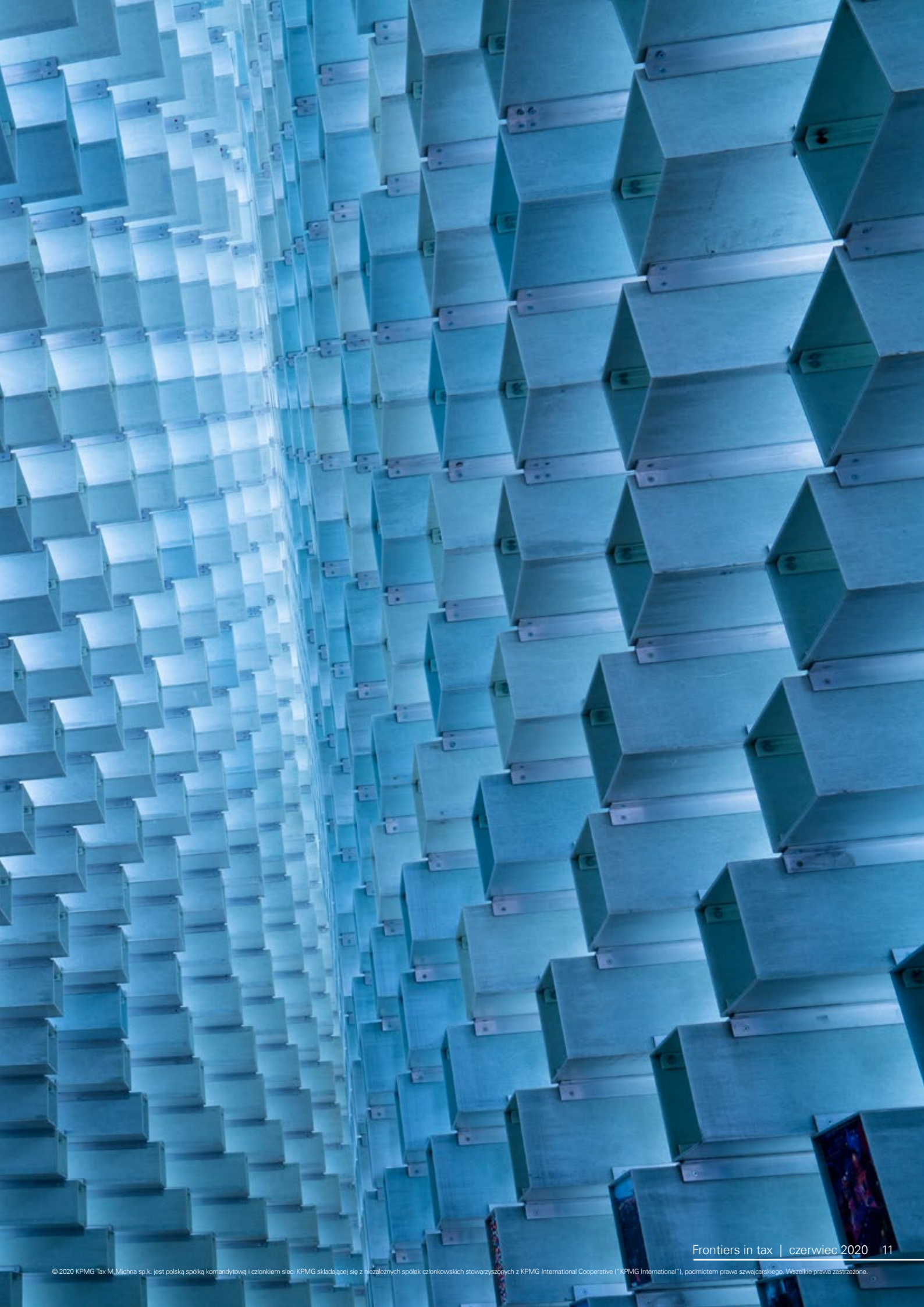
Bartosz Baran

supervisor w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce

Zawieszenie biegu terminów procesowych w czasie trwania epidemii - nie zawsze stosowane w praktyce

Do rozwiązań mających na celu złagodzenie społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19 należało m.in. wstrzymanie oraz zawieszenie biegu terminów procesowych i sądowych.

Ustawa nowelizująca z dnia 31 marca 2020 r., wstrzymała i zawiesiła na czas obowiązywania stanu zagrożenia i stanu epidemii z powodu COVID-19, bieg przewidzianych przepisami prawa terminów procesowych i sądowych w niektórych sprawach, w tym w kontrolach podatkowych, kontrolach celno-skarbowych, postępowaniach podatkowych oraz postępowaniach sądowno-administracyjnych. Na mocy postanowień ustawy, w okresie stanu epidemii bieg terminów procesowych i sądowych w enumeratywnie wymienionych rodzajach postępowań nie rozpoczynał się, a rozpoczęty ulegał zawieszeniu na ten okres.

Powyższe przepisy uchyliła Tarcza 3.0, która weszła w życie 16 maja 2020 r. Zawieszona specustawą COVID-19 terminy (oraz te, których bieg zgodnie z nią nie rozpoczął się) biegiły dalej (lub rozpoczęły swój bieg) po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie Tarczy 3.0.

Przepisy tarczy antykryzysowej nie zablokowały jednak całkowicie postępowań administracyjnych – pomimo zawieszenia terminów procesowych i sądowych, we wskazanym okresie prowadzone były kontrole podatkowe i celno-skarbowe oraz postępowania podatkowe, a stosowanie przewidzianych

specustawą o COVID-19 rozwiązań pociągało za sobą szereg wątpliwości praktycznych.

Teoria...

Zgodnie z wprowadzonymi w art. 15zzs specustawy COVID-19 rozwiązaniami, terminy (procesowe i sądowe), które rozpoczęły już bieg ulegały zawieszeniu na czas trwania stanu epidemii. W szczególności dotyczyło to spraw, w których występował tzw. skutek milczącego załatwienia sprawy (brak reakcji organu oznaczałby rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z wnioskiem) oraz innych spraw, w przypadku których brak czynności organu oznaczałby uprawnienie strony do działania oraz terminów na zajęcie przez organ stanowiska w sprawie lub wydania interpretacji indywidualnej. Zawieszenie biegu powyższych terminów dotyczyło także co do zasady terminów przewidzianych dla organów na wyrażenie stanowiska, wydania interpretacji indywidualnej.

Specustawa o COVID-19 przewidywała jednakże katalog rozstrzygnięć, które mogły być wydane w okresie zawieszenia terminów. W szczególności dotyczyło to decyzji w całości uwzględniających żądanie strony lub uczestnika postępowania,

a także rozstrzygnięć polegających na wyrażeniu stanowiska albo wydaniu interpretacji indywidualnej. Dodatkowo, rozwiązania wprowadzone w ramach pakietu ochronnego przewidywały przypadki, w których organ mógł zobowiązać podatnika do dokonania czynności w określonym terminie. Dotyczyło to przede wszystkim sytuacji, w których wymagał tego interes publiczny lub ważny interes strony albo kontrolowanego.

.... i praktyka

Należy wskazać, że wstrzymanie i zawieszenie biegu terminów procesowych nie oznaczało bynajmniej zawieszenia toczących się już postępowań. Świadczy o tym fakt, że ustawodawca wyraźnie wskazał, że wstrzymaniu i zawieszeniu ulegały wyłącznie terminy procesowe i sądowe a nie same postępowania. Jak wynikało bowiem z uregulowań wprowadzonych w specustawie o COVID-19, w toku trwających postępowań zarówno organ jak i strona mogły skutecznie podejmować czynności w postępowaniu.

Powyższe znalazło odzwierciedlenie w praktyce organów podatkowych, które kontaktowały się z podatnikami

(w tym za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej takich jak np. e-mail). W praktyce zdarzało się, że fiskus prosił podatnika o przedstawienie dodatkowych dowodów czy wyjaśnień – również w formie urzędowego wezwania wyznaczając przy tym kilkudniowy termin (który zgodnie z ustawą był zawieszony lub wstrzymany). W takich sytuacjach podatnik miał prawo, ale nie obowiązek, takie dowody lub wyjaśnienia przygotować i złożyć.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że zawieszenie terminów procesów na podstawie specustawy COVID-19 pociąga za sobą szereg wątpliwości praktycznych. W pierwszej kolejności, wymaga wskazania, że organ administracji publicznej jest zobowiązany przed wydaniem decyzji umożliwić stronom wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. W warunkach zawieszenia biegu terminów procesowych nie było to możliwe, co z kolei może oznaczać, że decyzje wydawane w czasie trwania stanu epidemii mogą być w przyszłości podważane ze względów formalnych. Ponadto istotne znaczenie ma fakt, że zawieszenie biegu dotyczy również terminów liczonych w latach. Powyższe oznacza obowiązek pamiętania o doliczeniu w kolejnych latach odpowiedniej liczby dni.

Wątpliwości dotyczące terminów zawieszenia i wznowienia postępowań

Dodatkowo, w praktyce pojawiła się wątpliwość dotycząca początku terminu zawieszenia.

Stan zagrożenia epidemicznego obowiązuje na terenie Polski od dnia 14 marca 2020 r. Przepisy wprowadzające zawieszenie terminów procesowych i sądowych weszły natomiast w życie dopiero 31 marca 2020 r., a ponieważ ustawodawca nie wprowadził regulacji przejściowych nadających normie z art. 15z ustawy specustawy COVID-19 charakter retroaktywny, hipotezą tego przepisu objęte mogą być wyłącznie terminy, które biegły w chwili jego wejścia w życie (skutek zawieszający bieg terminu) oraz terminy, których bieg miał się dopiero

” Do rozwiązań mających na celu złagodzenie społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19 należało m.in. wstrzymanie oraz zawieszenie biegu terminów procesowych i sądowych. ”

rozpocząć (skutek wstrzymujący rozpoczęcie biegu terminu). Z tego też względu, z ostrożności warto rozważyć przyjęcie bezpiecznego podejścia polegającego na liczeniu terminu zawieszenia począwszy od dnia 31 marca 2020 r., mimo że istnieją argumenty wskazujące na rozpoczęcie zawieszenia już 14 marca, tj. pierwszego dnia obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego w Polsce – na czas którego specustawa COVID-19 wstrzymała i zawiesiła terminy sądowe i procesowe.

Należy jednocześnie zauważyć, że duża część terminów nie zaczęła biec od nowa. Zawieszone terminy (oraz te, których bieg zgodnie z nią nie rozpoczął się) będą dalej (lub rozpoczynają swój bieg) po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie Tarczy 3.0. Niemniej jednak, pełny termin plus siedem dni na dokonanie czynności będą mieli tylko ci podatnicy, których terminy w ogóle nie zaczęły biec, bo zostały od razu zawieszone. Oznacza to, że jeśli pierwotnie, tj. przed zawieszeniem, podatnik miał np. dwa dni na złożenie odwołania, skargi czy skargi kasacyjnej, to po wejściu w życie tarczy 3.0 czas na dochowanie terminu będzie wynosił w praktyce siedem plus dwa dni.

Tarcza 3.0. weszła w życie 16 maja 2020 r., więc terminy zaczęły biec od niedzieli, 23 maja 2020 r.

W niektórych publikacjach pojawiają się odmienne opinie, wskazujące na dzień 22 maja albo 24 maja. W ocenie autorów podejście takie jednak nie znajduje oparcia w przepisach ustawy wprowadzającej Tarczę 3.0.

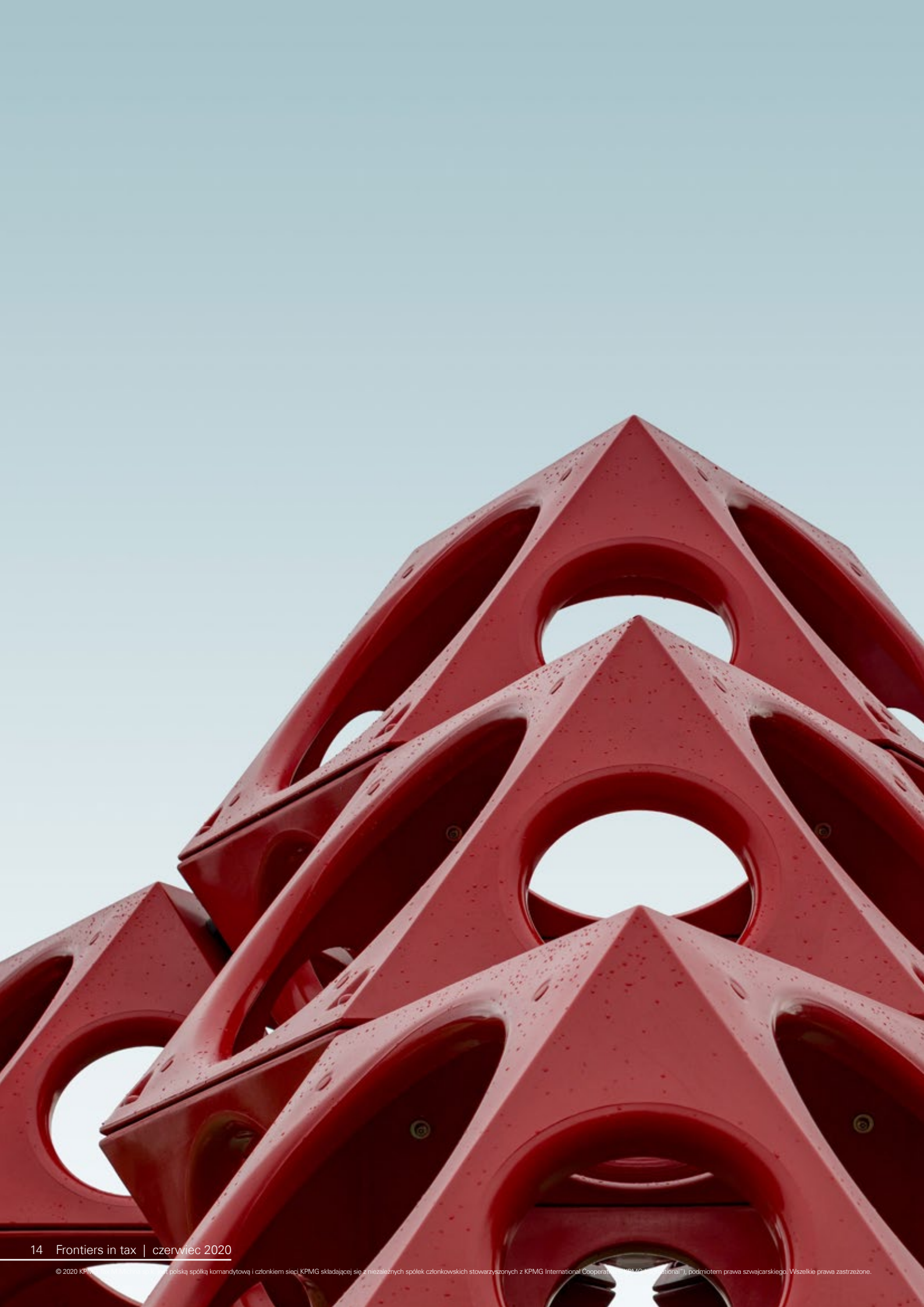
Kamil Pięścionek

menedżer w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce

Ilona Augustyniak

starszy konsultant w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce

Proceduralne aspekty wsparcia antykryzysowego dla przedsiębiorców

W obecnej sytuacji gospodarczej kluczowe znaczenie dla wielu przedsiębiorców ma szybkie pozyskanie kapitału, który pozwoli na utrzymanie płynności i uregulowanie bieżących zobowiązań – w tym wynagrodzeń pracowników. Instrumenty wsparcia, takie jak dofinansowanie dla przedsiębiorców przewidziane w ramach Tarczy antykryzysowej i Tarczy finansowej stanowią działania podjęte przez Rząd, mające na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom społeczno-gospodarczym pandemii koronawirusa. Należy jednak pamiętać, że korzystanie ze wsparcia obwarowane jest wieloma warunkami. Ponadto, dofinansowanie nie może być wydatkowane w dowolny sposób, a zarówno aspekt uzyskania finansowania, jak i późniejszych mechanizmów umorzeniowych, mogą podlegać kontroli uprawnionych organów.

Formy dofinansowania

Przedsiębiorcy dotknięci trudną sytuacją związaną z epidemią COVID-19 mogą skorzystać z pakietu rozwiązań przygotowanych przez Rząd we współpracy z ministerstwami i sektorem bankowym. Niniejsza analiza skupia się na aspektach proceduralnych wsparcia finansowego przewidzianego w ramach Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) oraz w ramach dofinansowania z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP).

PFR w ramach utworzonej Tarczy finansowej według stanu na dzień 15 czerwca 2020 r. uruchomił program pomocowy skierowany do mikro, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw, które ucierpiały wskutek epidemii koronawirusa. Podstawowe zasady otrzymania dofinansowania z PFR oraz zasady wydatkowania środków i mechanizmy umorzeniowe zostały uregulowane w Regulaminach ubiegania się o udział w programie rządowym „Tarcza finansowa polskiego funduszu rozwoju

dla małych i średnich firm”¹ oraz „Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm”². Podstawą otrzymania dofinansowania z PFR jest złożenie wniosku i zawarcie umów o subwencję finansową.

Otrzymanie dofinansowania z FGŚP w ramach Tarczy Antykryzysowej wymaga natomiast wykazania zaistnienia przesłanek wskazanych w ustawie dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Świadczenia przyznawane są na podstawie wniosku złożonego przez przedsiębiorcę do dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy. Przyznanie środków odbywa się analogicznie jak w przypadku dofinansowania z PFR – poprzez wypłatę środków na rachunek bankowy przedsiębiorcy.

Ostrożności nigdy za wiele

Zgodnie z § 11 pkt 13 Regulaminu dla MŚP, w przypadku stwierdzenia złożenia przez przedsiębiorcę nieprawdziwych oświadczeń lub podania we wniosku nieprawdziwych informacji, PFR może podjąć decyzję o zobowiązaniu przedsiębiorcy do zwrotu całości lub części subwencji finansowej. W takiej sytuacji przedsiębiorca będzie zobowiązany do niezwłocznego, nie później niż w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania subwencji finansowej, zwrotu subwencji lub jej części na wyodrębniony rachunek techniczny banku, z którego otrzymał dofinansowanie. Zgodnie natomiast z § 4 pkt 17 Regulaminu dla dużych firm, PFR jest uprawniony do odmowy wypłaty lub żądania zwrotu Finansowania Programowego na rzecz przedsiębiorcy w przypadku, w którym istnieje uzasadnione podejrzenie wystąpienia jakiegokolwiek rodzaju nadużyć, w szczególności w oparciu o informacje uzyskane od kompetentnych organów.

”

W sytuacji, gdy subwencja z PFR została wypłacona w niższej wysokości niż wnioskował beneficjent, możliwe jest złożenie odwołania od decyzji drogą elektroniczną poprzez formularz w tym samym banku, w którym składany był wniosek pierwotny.

”

Dodatkowo, uzyskanie dofinansowania (zarówno w PFR, jak i z FGŚP), w sytuacji braku spełnienia przesłanek jego otrzymania, może wyczerpywać znamiona przestępstwa wyłudzenia środków publicznych (subwencji), traktowanego na gruncie obowiązującego prawa jako przestępstwo z art. 297 § 1 kodeksu karnego, podlegające karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Ponadto oświadczenia składane przez przedsiębiorcę w związku z otrzymaniem dofinansowania z FGŚP podlegają rygorowi odpowiedzialności karnej (art. 233 kodeksu karnego).

Z tego też względu rekomendowane jest każdorazowe przeprowadzenie rzetelnej analizy przesłanek otrzymania dofinansowania w kontekście negatywnych skutków finansowych epidemii, które wystąpiły u danego przedsiębiorcy, w szczególności w sytuacji zaistnienia wątpliwości co do wypełnienia przesłanek skorzystania z programu pomocowego.

Procedury odwoławcze

W sytuacji, gdy subwencja z PFR została wypłacona w niższej wysokości niż wnioskował beneficjent, możliwe jest złożenie odwołania od decyzji drogą elektroniczną poprzez formularz w tym samym banku, w którym składany był wniosek pierwotny. Warunkiem odwołania jest udokumentowanie przez przedsiębiorcę różnicy pomiędzy treścią odmowy, a rzeczywistym stanem faktycznym lub wykazanie błędu, który skutkowało przyznaniem subwencji w niższej kwocie. Odwołanie może zostać złożone maksymalnie dwa razy, przy czym drugie odwołanie może zostać złożone tylko wtedy gdy przedsiębiorca nie otrzymał po pierwszym odwołaniu pełnego uzupełnienia kwoty, o którą wnioskował. Złożenie odwołania jest możliwe w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania pierwszej pozytywnej decyzji o przyznaniu subwencji.

¹ Regulamin jest dostępny na stronie internetowej PFR i znajduje się pod adresem: https://pfrsa.pl/dam/serwis-korporacyjny-pfr/documents/tarcza-finansowa-pfr/regulamin_programu_tarcza_finansowa_pfr_dla_mmssp.pdf, dalej: „Regulamin dla MŚP”.

² https://pfrsa.pl/dam/serwis-korporacyjny-pfr/documents/tarcza-finansowa-pfr-250/Regulamin_programu_Tarcza_Finansowa.pdf, dalej: „Regulamin dla dużych firm”.

Procedura odwoławcza nie dotyczy jednakże przedsiębiorców, którzy otrzymali odmowę wypłaty subwencji. Mogą oni składać kolejne wnioski o wsparcie od momentu startu programu PFR, po wcześniejszym wyjaśnieniu wszelkich okoliczności w ZUS, urzędzie skarbowym i w banku. W przepisach ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o systemie instytucji rozwoju oraz w rozporządzeniu Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 kwietnia 2020 r. w zakresie programu Tarczy finansowej nie zamieszczono bowiem szczególnych uregulowań dotyczących trybu odwoławczego w przypadku wydania przez PFR decyzji odmawiającej przyznania wsparcia. Analogicznie – brak jest również szczegółowych regulacji dotyczących możliwości odwołania od decyzji dotyczącej braku umorzenia dofinansowania z PFR.

Z uwagi na powyższe, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców złożył wniosek skierowany do Ministerstwa Rozwoju o wydanie objaśnień prawnych w przedmiocie warunków skorzystania z Tarczy Finansowej. W oparciu o stanowisko³ Rzecznika, PFR jest podmiotem realizującym zadania zlecone z zakresu administracji publicznej, w związku z czym rozstrzygnięcia podejmowane przez PFR mają postać decyzji, od których powinno przysługiwać odwołanie. Natomiast od rozstrzygnięcia wydanego w trybie odwoławczym przedsiębiorcy powinna przysługiwać skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W chwili przygotowania niniejszej analizy, zgodnie z informacjami wskazanymi na stronie internetowej Rzecznika MŚP⁴ wniosek Rzecznika nadal oczekiwał na rozpatrzenie.

Obowiązujący od dnia 28 maja 2020 r. § 14 Regulaminu PFR wprowadza postępowanie wyjaśniające, na podstawie którego przedsiębiorcy ubiegający się o subwencję uprawnieni są do zwrócenia się do PFR za pośrednictwem banku

z zapytaniem dotyczącym otrzymanej odmowy wypłaty subwencji pod warunkiem udokumentowania przez przedsiębiorcę różnic w treści odmowy, a rzeczywistym stanem faktycznym oraz w zakresie błędu przedsiębiorcy, który skutkowało przyznaniem subwencji w kwocie rażąco niższej niż maksymalna kwota, o którą mógł wnioskować przedsiębiorca.

Wprowadzone postępowanie wyjaśniające jest formą quasi-postępowania odwoławczego, niemniej jednak zmianie nie uległy przepisy dotyczące konieczności złożenia nowego wniosku o dofinansowanie w razie wydania decyzji odmownej. Z uwagi na powyższe, w praktyce postępowanie wyjaśniające pozwala przedsiębiorcy jedynie na zapoznanie się z powodem wydania decyzji odmownej, ale nie umożliwia jej zmiany.

Jednocześnie, jak wynika z objaśnień zawartych w § 4 obowiązującego od dnia 9 czerwca 2020 r. Regulaminu dla dużych firm, z uwagi na nadzwyczajny charakter programu oraz celem zapewnienia efektywności i szybkości rozpoznawania wniosków o dofinansowanie, procedura rozpoznawania tych wniosków nie przewiduje możliwości odwołania się od decyzji PFR o przyznaniu lub odmowie przyznania finansowania, w tym w zakresie zaproponowanych warunków udzielania finansowania lub kwoty umorzenia.

W odniesieniu natomiast do dofinansowania do wynagrodzeń ze środków FGŚP, wymaga wskazania, że FGŚP jest funduszem celowym w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i nie posiada osobowości prawnej. Z tego też względu przepisy kodeksu postępowania administracyjnego mają do niego zastosowanie jedynie w ograniczonym zakresie (z wyłączeniem przepisów dotyczących wydawania decyzji i postanowień). Oznacza to, że przyznanie środków z PFR nie stanowi decyzji

administracyjnej, a więc w przypadku braku otrzymania dofinansowania z FGŚP, lub w sytuacji obowiązku zwrotu części lub całości środków wraz z odsetkami, przedsiębiorcy nie powinno przysługiwać odwołanie (potwierdza to informacja zamieszczona na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: <https://www.gov.pl/web/rodzina/dofinansowanie-do-wynagrodzen-z-funduszu-gwarantowanych-swadczen-pracowniczych-dla-kogo>). Wydaje się jednak, że z uwagi na szczególny charakter dofinansowania z FGŚP, jako jednego z narzędzi walki ze społeczno-gospodarczymi skutkami epidemii COVID-19, postulaty Rzecznika w zakresie dofinansowania z PFR powinny znaleźć zastosowanie również do środków pozyskiwanych z tego funduszu.

W świetle powyższego, o ile rozwiązania wprowadzone Tarczą Antykryzysową i Tarczą Finansową należy ocenić jako korzystne dla przedsiębiorców, w ocenie autorów niewątpliwie doprecyzowania wymagają proceduralne aspekty wsparcia antykryzysowego dla przedsiębiorców.

Marcin Górnica

starszy menedżer w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce

Ilona Augustyniak

starszy konsultant w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce

³ <https://rzecznikmsp.gov.pl/rzecznik-msp-wnioskuje-do-wiceprezes-rady-ministrow-minister-rozwoju-o-wydanie-objasnien-prawnych-w-przedmiocie-warunkow-skorzystania-z-tzw-tarczy-finansowej-przez-mikroprzedsiębiorcow-2/>

⁴ <https://rzecznikmsp.gov.pl/>

Cyfryzacja komunikacji z organami administracji publicznej

Przepisy tzw. Tarcz Antykryzysowych wprowadzonych w związku z epidemią COVID-19 wprowadzają nowe rozwiązania dotyczące obrotu pocztowego. Zmiany miały pomóc w rozwiązywaniu problemów z doręczeniami, które pojawiły się w związku z epidemią ale wpisują się w rozwój rynku usług cyfrowych i prace nad wprowadzeniem elektronicznych doręczeń w komunikacji między państwem a obywatelami.

Przesyłka hybrydowa

Zgodnie z nowymi przepisami do 30 września 2020 r. w ramach realizacji zadań przeciwdziałania COVID-19 poczta będzie świadczyć usługę w postaci tzw. przesyłki hybrydowej przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Jak wskazano w ustawie przez taką usługę należy rozumieć przyjęcie przesyłki poleconej, a następnie jej przemieszczenie i doręczenie w postaci dokumentu elektronicznego do adresata bez konieczności składania własnoręcznego podpisu. W praktyce zatem tzw. przesyłka hybrydowa polega na przekształceniu tradycyjnego papierowego pisma w jego elektroniczną wersję i dostarczenie go adresatowi w formie elektronicznej. Dokument doręczony w formie elektronicznej będzie miał moc równą mocy dokumentu papierowego, z którego został przekształcony.

będzie uznany za doręczony po upływie 14 dni od zamieszczenia dokumentu – analogicznie jak w przypadku awizowania tradycyjnej przesyłki listownej.

Konieczna zgoda adresata

Możliwość doręczenia za pomocą przesyłki hybrydowej nie będzie dostępne dla wszystkich odbiorców ale jedynie dla adresatów, którzy posiadają profil zaufany oraz wyrażą zgodę na doręczanie pism w formie przesyłki hybrydowej.

Warto wskazać, że przepisy dotyczące przesyłki hybrydowej nie są jednak dostatecznie precyzyjne. Nie wiadomo bowiem w jaki sposób poczta odbierając przesyłkę od nadawcy uzyska wiedzę, że adresat posiada profil zaufany oraz w jaki sposób będzie się kontaktować z adresatem w celu uzyskania jego zgody. Wątpliwości budzi również

Przesyłka hybrydowa nie będzie jednak stosowana w każdym przypadku. Przykładowo z usługi tej nie będzie można skorzystać w odniesieniu do przesyłek wysyłanych do ani wysyłanych przez: Sądy i Trybunały, prokuraturę i inne organy ścigania oraz komornika sądowego. Tym samym w zakresie włączeń nie uwzględniono organów podatkowych. Zatem za zgodą podatnika przesyłka hybrydowa może być stosowana w korespondencji z organami podatkowymi jak również innymi niż wyżej wymienione organami administracji publicznej.

Czy korzystać z przesyłki hybrydowej?

Jak zapewnia Ministerstwo Cyfryzacji realizacja usług w powyższym zakresie będzie objęta tajemnicą pocztową na każdym etapie – nadawania, skanowania i doręczenia.

Kształt przepisów pozostawia jednak dużą dozę niepewności. Nie wiadomo bowiem kto i na jakim etapie dokonywałby otwarcia korespondencji i jej przekształcenia w zapis cyfrowy. Tym samym zgoda adresata na skorzystanie z tzw. przesyłki hybrydowej może mieć daleko idące konsekwencje chociażby w postaci naruszenia konstytucyjnie gwarantowanej tajemnicy korespondencji oraz prawa do prywatności.

Dodatkowo nie wiadomo w jaki sposób byłby zabezpieczony interes adresata w przypadku wadliwości odwzorowania cyfrowego. Nie można bowiem wykluczyć nieczytelności lub niekompletności skanu. Nadto, należy mieć na uwadze, że konta mailowe zawierają limity wielkości pliku jaki może być odebrany, co może uniemożliwić odbiór plików o dużej objętości. Ryzykiem w tym zakresie byłby obciążony adresat, który wyraził zgodę na realizację przesyłki hybrydowej, a w efekcie nie będzie mógł odebrać korespondencji w formie elektronicznej. Opisane powyżej wątpliwości mają szczególne znaczenie w przypadku gdy adresatem korespondencji jest podatnik, któremu doręczana jest przykładowo decyzja dotycząca wymiaru podatku.

— ” —

Zgodnie z nowymi przepisami do 30 września 2020 r. w ramach realizacji zadań przeciwdziałania COVID-19 poczta będzie świadczyć usługę w postaci tzw. przesyłki hybrydowej przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

— ” —

Data doręczenia przesyłki hybrydowej jest datą zapoznania się przez odbiorcę z dokumentem zamieszczonym na skrzynce elektronicznej adresata przesyłki. W razie braku zapoznania się z doręczoną przesyłką dokument

brak uwzględnienia zgody nadawcy przesyłki, który może mieć interes prawny w tym aby przesyłka nie została otwarta i aby osoby trzecie nie miały dostępu do treści korespondencji.

Zapowiedź kolejnych zmian

Od lat trwają prace nad projektem ustawy o doręczeniach elektronicznych. Założeniem projektu jest określenie zasad wymiany korespondencji z podmiotami publicznymi w relacji z innymi podmiotami publicznymi oraz podmiotami niepublicznymi, w tym osobami fizycznymi.

Przesyłka hybrydowa według tego projektu ma polegać na przekształceniu dokumentu elektronicznego nadanego przez podmiot publiczny w przesyłkę listową w celu doręczenia jej adresatowi. W praktyce przekształcenie będzie polegać na wydrukowaniu pism sporządzonych w formie elektronicznej i odbywać ma się w sposób zautomatyzowany, zapewniający ochronę tajemnicy pocztowej na każdym etapie realizacji usługi. Jest to więc kierunek odwrotny od tego, który został wprowadzony w ramach ułatwień związanych z epidemią. W przypadku gdy obywatel

preferuje korespondencję tradycyjną, przesyłka elektroniczna z urzędu zostanie przez pocztę wydrukowana, zapakowana w kopertę i doręczona adresatowi. Takiej możliwości nie będą mieli reprezentujący podatników w kontaktach z organami podatkowymi doradcy podatkowi, adwokaci i radcowie prawni, którzy będą zobligowani do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych.

Zgodnie z projektem, ustawa ma wejść w życie 1 października 2020 r., z wyjątkiem niektórych artykułów jak chociażby przepisów dotyczących postępowania przed sądami administracyjnymi, które mają wejść w życie dopiero 1 stycznia 2029 r.

Z uwagi na dynamiczny rozwój rynku usług cyfrowych zastąpienie formy papierowej formą elektroniczną również w komunikacji między państwem a obywatelami było tylko kwestią czasu. Doręczenia elektroniczne z całą pewnością stanowią krok w dobrym

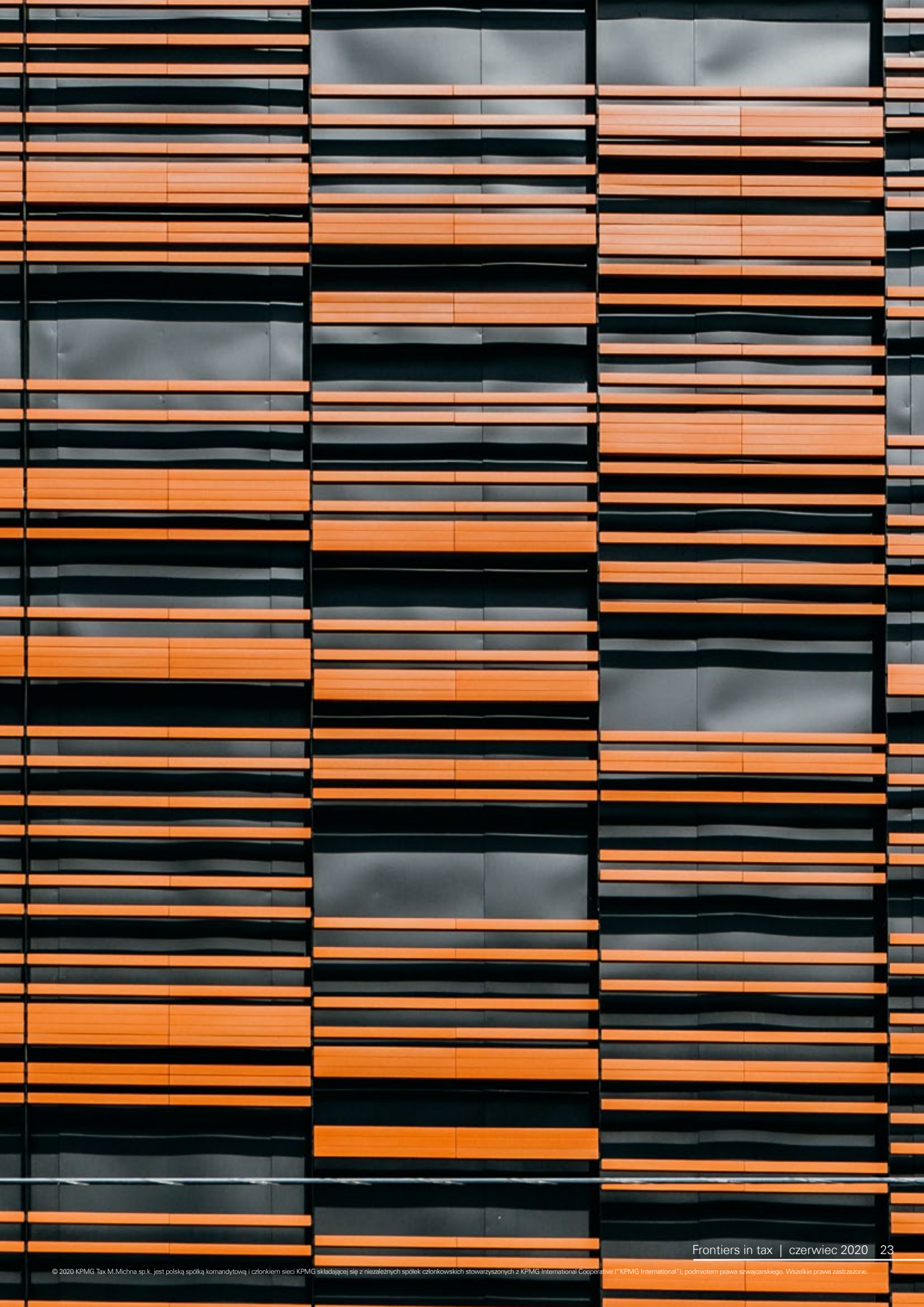
kierunku, ułatwiający i przyspieszający komunikację między państwem a obywatelami w tym komunikację między podatnikami a organami podatkowymi. Jednocześnie jednak uzasadnione są obawy dotyczące sposobu zapewnienia w stosunku do doręczeń elektronicznych tajemnicy korespondencji, ochrony prywatności i ochrony tajemnicy zawodowej.

Dominika Gaca-Jurkiewicz
supervisor w zespole ds.
postępowania podatkowych
i sądowych w KPMG w Polsce

Projekt nowej Ordynacji podatkowej

W czerwcu 2019 r. do Sejmu poprzedniej kadencji skierowany został rządowy projekt całkowicie nowej Ordynacji podatkowej. W Sejmie odbyło się jego pierwsze czytanie, jednak do końca kadencji ustawa nie została uchwalona, co zgodnie z przyjętą w polskim systemie prawnym zasadą dyskontynuacji spowodowało zaprzestanie prac parlamentarnych nad projektem. Zgodnie jednak z wypowiedzią Ministerstwa Finansów z marca tego roku, rządowe plany wprowadzenia nowej Ordynacji podatkowej są kontynuowane, a poprzedni projekt jest bazą do prowadzonych dalszych prac legislacyjnych. Poniżej przypominamy najważniejsze założenia i rozwiązania poprzedniego projektu.

Opracowany w toku pięcioletnich prac przez specjalnie w tym celu powołaną Komisję Kodyfikacyjną Ogólnego Prawa Podatkowego projekt liczył prawie osiemset artykułów i miał wejść w życie 1 stycznia 2021 r., zastępując wielokrotnie nowelizowaną obecną Ordynacją podatkową, obowiązującą od 1998 r.

Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, potrzeba uchwalenia zupełnie nowej Ordynacji podatkowej wynikała przede wszystkim z konieczności wprowadzenia mechanizmów wyważających interes publiczny oraz interes podatników. W nowym akcie prawnym uwzględnione miały zostać postulaty zwiększenia ochrony pozycji podatnika w relacjach z organami podatkowymi. Zmiany wprowadzane nową regulacją miały dotyczyć jednak dwóch obszarów: zarówno ochrony praw podatnika, jak i zwiększenia efektywności realizacji zobowiązań podatkowych.

Nowe zasady ogólne

W nowej Ordynacji zapisano nowe zasady ogólne prawa podatkowego: zasadę informowania i wsparcia, zasadę bezstronności i równego traktowania, zasadę domniemania uczciwości zobowiązanego, czy zasadę uzasadnionych oczekiwań.

Zasada informowania i wsparcia miała w założeniu zobowiązać organy podatkowe do udzielania podatnikom informacji oraz wspierania ich w samodzielnym, prawidłowym i dobrowolnym wykonywaniu obowiązków oraz korzystaniu z praw wynikających z przepisów prawa podatkowego. Informowanie i wsparcie miało realizować się nie tylko w postępowaniu podatkowym i w związku z przedmiotem tego postępowania, lecz miało dotyczyć przepisów podatkowych wszelkiego rodzaju, w tym przepisów materialnego prawa podatkowego.

Zasada bezstronności i równego traktowania miała stanowić uzupełnienie zawartej już w obecnej Ordynacji podatkowej zasady zaufania, zapewniając równe traktowanie wszystkich podmiotów będących w takiej samej sytuacji prawnej i faktycznej w jednej sprawie, a także równe traktowanie wszystkich podmiotów biorących udział w odrębnych sprawach, jeżeli są one podobne pod względem stanu prawnego i faktycznego.

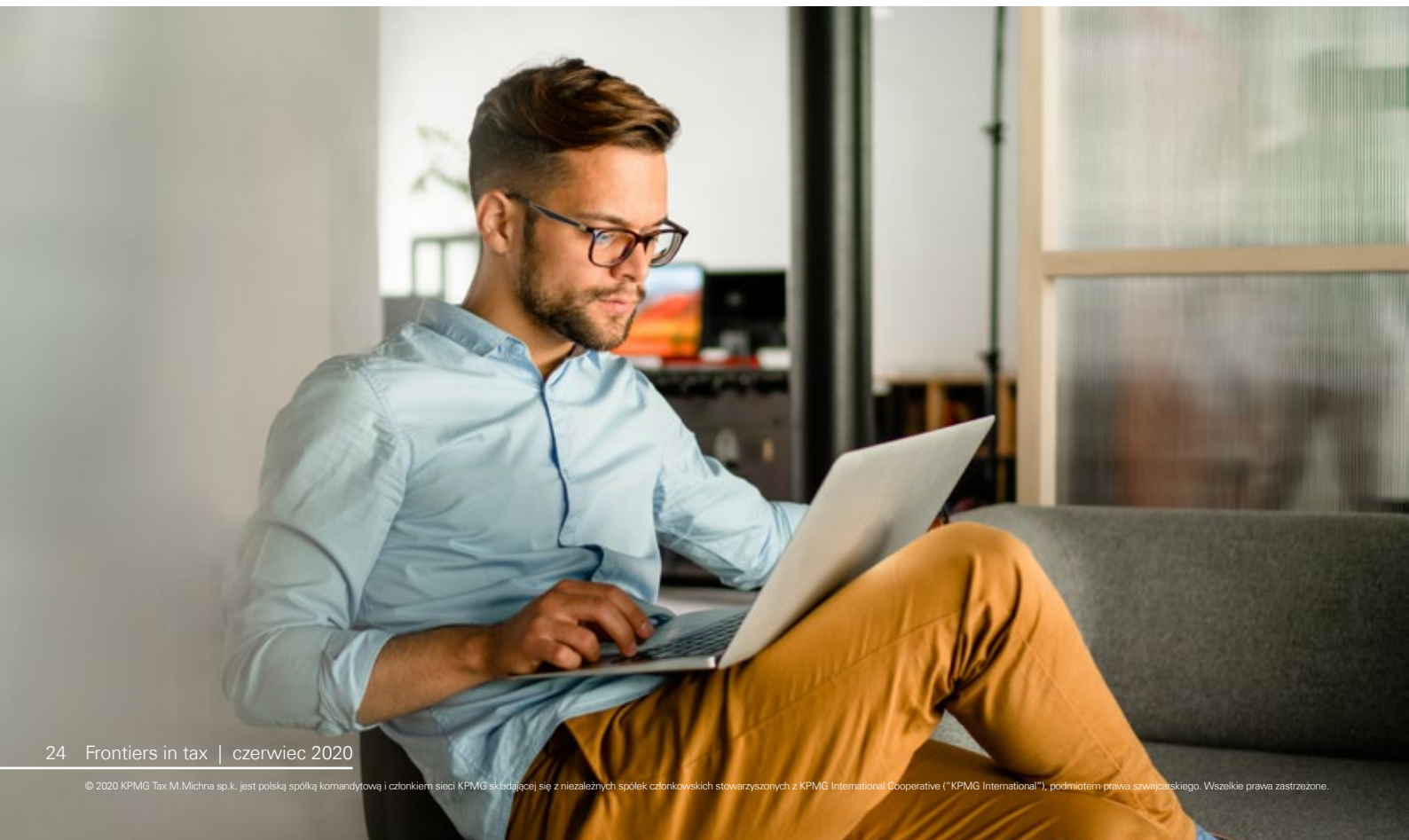
Zasada domniemania uczciwości zakładała, że podatnicy są obywatelami skłonni do współpracy, którzy – o ile rozumieją przepisy prawa podatkowego,

a przepisy i procedury podatkowe postrzegają jako słuszne – pragną postępować zgodnie z prawem.

Z kolei zasada uzasadnionych oczekiwań wskazywała, że organy podatkowe bez uzasadnionej przyczyny nie odstępują od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym, umożliwiając w ten sposób przewidywanie swoich działań.

Konsensualne formy załatwiania spraw podatkowych

Nowa Ordynacja miała wprowadzić również szereg procedur kompromisowego rozstrzygania zaistniałych i potencjalnych sporów podatkowych, w postaci m.in. umów podatkowych, polegających na wzajemnych ustępstwach poprzez przyjęcie przez organ i podatnika w granicach prawa uzgodnionego stanowiska, procedury mediacji ułatwiającej komunikację pomiędzy podatnikami i organami podatkowymi, czy procedury konsultacji, przewidzianej zwłaszcza dla podatników, którzy dokonali skomplikowanych operacji gospodarczych (np. przekształceń) i nie są pewni, czy nie popełnili błędów wywołujących negatywne skutki podatkowe.

Główna różnica pomiędzy konsultacjami, a obecną możliwością wnioskowania o interpretację indywidualną, polegać miała na tym, że w ramach procedury konsultacyjnej organ miał badać dokumentację transakcji i wydawać decyzję w celu stwierdzenia poprawności rozliczeń.

Zwiększenie efektywności realizacji zobowiązań podatkowych

Zwiększenie efektywności realizacji zobowiązań podatkowych miało w nowej Ordynacji podatkowej być osiągnięte m.in. poprzez:

przesłanek stosowania rygoru natychmiastowej wykonalności, uporządkowanie zasad stosowania i miarkowania kar porządkowych czy zmodyfikowanie zasad wydawania interpretacji przepisów prawa podatkowego.

Jaki będzie dalszy los nowej Ordynacji podatkowej?

Zgodnie z komunikatem Ministerstwa Finansów sprzed kilku miesięcy projekt nowej Ordynacji przed ponownym wniesieniem do Sejmu wymaga szczegółowego przeglądu

”

W nowej Ordynacji zapisano nowe zasady ogólne prawa podatkowego: zasadę informowania i wsparcia, zasadę bezstronności i równego traktowania, zasadę domniemania uczciwości zobowiązanego, czy zasadę uzasadnionych oczekiwań.

”

udoskonalenie przepisów regulujących funkcjonowanie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania, wprowadzenie nowych zasad przedawnienia wymiaru i poboru zobowiązań podatkowych, możliwość orzekania o nadpłacie w decyzjach częściowych i po upływie okresu przedawnienia, wprowadzenie bardziej efektywnych procedur postępowania podatkowego (postępowanie uproszczone, postępowanie reprezentatywne), uporządkowanie nadzwyczajnych trybów wzruszenia decyzji ostatecznych, sprecyzowanie

m.in. pod kątem jego aktualności w świetle niedawno uchwalonych zmian do obowiązujących przepisów oraz konieczności zapewnienia odpowiedniego *vacatio legis*. Zdaniem Ministerstwa potrzebne jest ponowne uporządkowanie niektórych regulacji, stworzenie ich w formule łatwiejszej do realizacji i bardziej przystępnej dla podatnika. Dokonanie przeglądu projektu pozwoli na ustalenie harmonogramu kolejnych prac legislacyjnych. Obecnie nie wiadomo więc kiedy i w jakiej ostatecznej formie projekt będzie ponownie procedowany.

Łukasz Kupiec

młodszy menedżer w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce

Dominika Meller

konsultant w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce

Publikacje KPMG

Analizy i raporty KPMG tworzone są dzięki wiedzy i doświadczeniu naszych ekspertów. Publikacje te podejmują problemy istotne dla przedsiębiorców prowadzących działalność w Polsce i na świecie.

Polski system podatkowy wg uczestników X Kongresu Podatków i Rachunkowości KPMG

Raport zawiera wyniki badania dotyczącego systemu podatkowego w Polsce przeprowadzonego 16 stycznia 2020 r. wśród uczestników X Kongresu Podatków i Rachunkowości KPMG, tj. przedstawicieli kadry zarządzającej, dyrektorów finansowych, głównych księgowych oraz szefów sprawozdawczości finansowej i controllingu. Badanie miało na celu poznanie oceny polskiego systemu podatkowego z punktu widzenia kadry najwyższego szczebla przedsiębiorstw z różnych branż z całej Polski.

Barometr firm rodzinnych. W stronę wielopokoleniowości. Edycja 2019

Raport jest ósmą edycją badania przeprowadzonego przez KPMG w wybranych krajach Europy, a polskie firmy rodzinne wzięły udział w badaniu już po raz siódmy. Raport został opracowany na podstawie wyników wywiadów internetowych (CAWI), przeprowadzonych na przełomie maja i czerwca 2019 roku. W badaniu udział wzięło 1 613 respondentów z 27 krajów, w tym z Polski. Przedsiębiorcy wyrazili opinię na temat sytuacji swoich rodzinnych firm, planów na przyszłość oraz stojących przed nimi wyzwań.

CX głównym celem transformacji biznesowej

Raport powstał na podstawie badania rynkowego przeprowadzonego w drugim kwartale 2019 r. przez niezależną firmę badawczą metodą CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview) na próbie ponad 5 000 polskich konsumentów, reprezentatywnej dla mieszkańców Polski w wieku powyżej 16. roku życia. Badanie zostało zrealizowane wg tej samej metodologii KPMG Nunwood, która jest wykorzystywana do badań w 20 innych krajach. Podstawą porównań pomiędzy markami, branżami i krajami jest indeks CEE (ang. Customer Experience Excellence). Wskaźnik obliczany jest na podstawie oceny Sześciu Filarów™ Customer Experience z uwzględnieniem ich indywidualnego wpływu na budowę doświadczeń klientów w danym kraju. W raporcie KPMG znalazło się również zestawienie TOP 100 Marek, które zdaniem polskich konsumentów oferują im najlepsze doświadczenia klienckie.

Branża motoryzacyjna. Edycja Q1/2020

Raport należy do serii raportów kwartalnych, których celem jest przedstawienie bieżących trendów w branży motoryzacyjnej w Polsce, rozumianej zarówno jako rynek motoryzacyjny, jak i produkcja przemysłowa oraz motoryzacyjne usługi finansowe. Analiza oparta jest o najnowsze dostępne dane rejestracyjne, statystyczne i rynkowe. Publikacja jest wspólnym przedsięwzięciem Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacyjnego oraz KPMG w Polsce.

Barometr nastrojów menedżerów firm motoryzacyjnych

Barometr nastrojów menedżerów sektora motoryzacyjnego jest badaniem ankietowym przeprowadzonym przez Polski Związek Przemysłu Motoryzacyjnego i KPMG w Polsce w grudniu 2019 r. Jego celem było poznanie opinii kadry zarządzającej firm motoryzacyjnych na temat bieżącej i przyszłej sytuacji branży w Polsce. Ankieta skierowana była do menedżerów firm produkcyjnych i dystrybutorów pojazdów, przyczep i naczep, zabudów lub podzespołów, części i akcesoriów.

Zachęcamy do zapoznania się z publikacjami KPMG dotyczącymi **bezpieczeństwa biznesu w czasie pandemii COVID-19** oraz sprawdzenia, jak eksperci KPMG mogą wspierać Twoją firmę w tym trudnym czasie. **Masz pytanie?** Wyślij e-mail na adres: mampytanie@kpmg.pl. Ekspert z danego zakresu niezwłocznie udzieli odpowiedzi na Twoje zapytanie.

Kontakt

Dariusz Malinowski

**Partner,
szef zespołu ds.postępowań
podatkowych i sądowych
w KPMG w Polsce**

E: dmalinowski@kpmg.pl

Mariusz Jurkiewicz

**Starszy menedżer w zespole
ds.postępowań
podatkowych i sądowych
w KPMG w Polsce**

E: mjurkiewicz@kpmg.pl

Marcin Górniak

**Starszy menedżer w zespole
ds.postępowań
podatkowych i sądowych
w KPMG w Polsce**

E: mgorniak@kpmg.pl

**Interesujesz się podatkami?
SPRAWDŹ:**

home.kpmg/pl/blogpodatkowy
home.kpmg/pl/podatki
home.kpmg/pl/taxalerts
home.kpmg/pl/frontiersintax
home.kpmg/pl/ppt
abcplatnika.pl
taxownik.pl
kpmgspot.pl

Znajdź nas:

facebook.com/kpmgpoland

twitter.com/kpmgpoland

linkedin.com/company/kpmg_poland

youtube.com/kpmgpoland

instagram.com/kpmgpoland

pinterest.com/kpmgpoland

KPMG Poland

Biura KPMG w Polsce

Warszawa

ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa
T: +48 22 528 11 00
F: +48 22 528 10 09
E: kpmg@kpmg.pl

Kraków

ul. Opolska 114
31-323 Kraków
T: +48 12 424 94 00
F: +48 12 424 94 01
E: krakow@kpmg.pl

Poznań

ul. Roosevelta 22
60-829 Poznań
T: +48 61 845 46 00
F: +48 61 845 46 01
E: poznan@kpmg.pl

Wrocław

ul. Szczytnicka 11
50-382 Wrocław
T: +48 71 370 49 00
F: +48 71 370 49 01
E: wroclaw@kpmg.pl

Gdańsk

al. Zwycięstwa 13A
80-219 Gdańsk
T: +48 58 772 95 00
F: +48 58 772 95 01
E: gdansk@kpmg.pl

Katowice

ul. Francuska 36
40-028 Katowice
T: +48 32 778 88 00
F: +48 32 778 88 10
E: katowice@kpmg.pl

Łódź

ul. Składowa 35
90-127 Łódź
T: +48 42 232 77 00
F: +48 42 232 77 01
E: lodz@kpmg.pl

© 2020 KPMG Tax M.Michna sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami.

kpmg.pl